

Народна банка Србије

ИЗВЕШТАЈ О ДИНАРИЗАЦИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ

Друго тромесечје 2026. године

Октобар 2026. године

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и додатно повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*. Имајући у виду да је у периоду од закључења Меморандума из 2012. године обезбеђена макроекономска стабилност и да је ојачана финансијска стабилност, Народна банка Србије и Влада Републике Србије у децембру 2018. потписале су нови *Меморандум о стратегији динаризације*, што потврђује њихову решеност да својим мерама додатно подрже процес динаризације и допринесу додатном јачању стабилности финансијског система. У новом *Меморандуму о стратегији динаризације* ове институције су сагледале резултате до тада предузетих мера и активности и, полазећи од њих, сагласно дефинисале додатне мере и активности које ће обезбедити даљи раст степена динаризације и смањење девизног ризика у систему.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно обавештавају јавност о мерама и активностима које се предузимају, као и о оствареном напретку у процесу динаризације. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије*, као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавност се упознаје с дешавањима у сегменту динарског тржишта и указује се на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Омогућавањем да наведене информације буду доступне јавности, боље се разуме зашто је неопходно да се заштитимо од ризика промене девизног курса, као и зашто су неопходне мере и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије додатно подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на интернет презентацији Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризации

Стратегија динаризации у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризации најопштијег је карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба чине мере монетарне и фискалне политике усмерене на очување макроекономске стабилности и обезбеђење услова за одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на даљи развој тржишта динарских хартија од вредности и увођење нових динарских производа на домаћем финансијском тржишту.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором у увођењу и развоју инструмената заштите од девизног ризика.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

д.с. – десна скала
ЕЦБ – Европска централна банка
к.п. – крајем периода
л.с. – лева скала
мг. – међугодишње
млн – милион
млрд – милијарда
П – полугодиште
п.п. – процентни поен
пр.п. – просечно пондерисано
Т – тромесечје
ХоВ – хартије од вредности
SDR – специјална права вучења

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I. Резиме	1
II. Динаризација финансијског система Србије	2
1. Динаризација пласмана	2
Пласмани привреди и становништву	2
2. Динаризација депозита	8
Депозити привреде и становништва	8
Динарска и девизна штедња	9
Новоположени депозити привреде и становништва	10
3. Динаризација јавног дуга	13
Јавни дуг и његова структура	13
Примарно тржиште државних хартија од вредности	14
Секундарно тржиште државних динарских хартија од вредности	14
III. Инструменти заштите од девизног ризика	15
1. Девизне своп трансакције између Народне банке Србије и банака	15
2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	16
Табела А. Показатељи динаризације пласмана, кредита и депозита	17
Табела Б. Валутна структура штедње становништва и јавног дуга	18
Табела В. Преглед мера и активности које иду у прилог повећању динаризације (1/2)	19
19	
Табела В. Преглед мера и активности које иду у прилог повећању динаризације (2/2)	20
Списак графикана и табела	22

I. Резиме

Степен динаризації укупних пласмана привреди и становништву по постојећим пословима наставио је да бележи раст и крајем Т2 2026. достигао је рекордно висок ниво (40,7%), што је за 1,0 п.п. више него на крају претходног тромесечја. Посматрано по новим пословима, овај показатељ је у истом периоду смањен (за 2,3 п.п., на 50,3%) након знатнијег повећања у Т1, тако да је и даље на релативно високом нивоу.

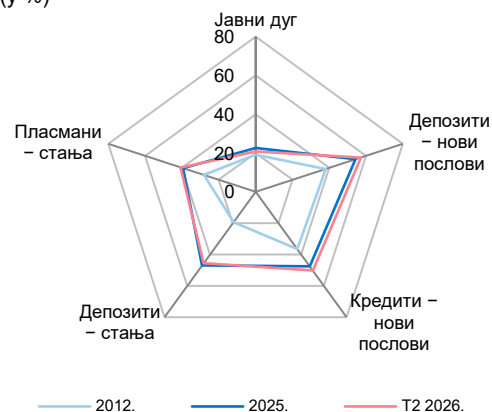
Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва повећано је по постојећим пословима (за 0,5 п.п., на 45,5%), а раст тог учешћа је још значајнији ако се посматра по новим пословима (за 4,5 п.п., на 57,3%).

И динарска и девизна штедња су упркос повећаним геополитичким ризицима у Т2 2026. интензивирале раст из претходног тромесечја, достижући крајем јуна рекордне нивое – динарска штедња 230,3 млрд динара, а девизна 16,9 млрд евра. При томе, каматне стопе на штедњу у оба валутна знака наставиле су да се благо повећавају.

Степен динаризації јавног дуга Републике Србије наставио је да се смањује четврто тромесечје заредом – крајем Т2 2026. овај показатељ износио је 20,9% што је за 0,2 п.п. ниже него крајем Т1. Ово смањење последица је повећања девизне компоненте дуга – првенствено по основу продаје еврообвезница на међународном тржишту у значајнијем износу, уз умеренији раст динарског дела јавног дуга, претежно по основу продаје државних ХоВ у динарима на домаћем тржишту капитала.

Када је реч о инструментима заштите од валутног ризика, резиденти су с банкама током Т2 2026. закључили трансакције терминске куповине девиза у износу од 49,5 млн евра (за 5,6 млн евра више него у претходном тромесечју). У истом периоду закључене су и трансакције терминске продаје девиза у износу од 30,2 млн евра (за 10,1 млн евра више него у Т1 2026).

Графикон I.1. Показатељи динаризації* (у %)

* Све категорије изузев јавног дуга односе се на привреду и становништво. У оквиру сваке категорије – учешће динарске компоненте у износу укупне категорије.

Извор: НБС, Министарство финансија.

II. Динаризација финансијског система Србије

1. Динаризација пласмана

Степен динаризације пласмана привреди и становништву по постојећим пословима наставио је да бележи раст. Крајем Т2 2026. овај показатељ достигао је 40,7%, што је за 1,0 п.п. више него крајем претходног тромесечја и представља рекордно висок ниво.¹

Посматрано по основу нових послова, овај показатељ је у Т2 смањен за 2,3 п.п., на 50,3%, након знатнијег повећања у претходном тромесечју, тако да је на трећем највишем тромесечном нивоу од Т4 2010, од како се прате подаци. Ипак, посматрано по појединачним секторима, степен динаризације новоодобрених кредита повећан је и код привреде и код становништва.

Каматне стопе на динарске кредите наставиле су у Т2 благ раст започет у претходном тромесечју, уз повећање стопа и на кредите привреди и на кредите становништву. Посматрано по валутној структури, раст каматних стопа у просеку је био израженији код кредита у девизном знаку него код динарских кредита. Тиме је каматни диференцијал између динарских и девизних кредита смањен на један од најнижих нивоа до сада (2,9 п.п.),² што погодује већој динаризацији кредита.

Пласмани привреди и становништву

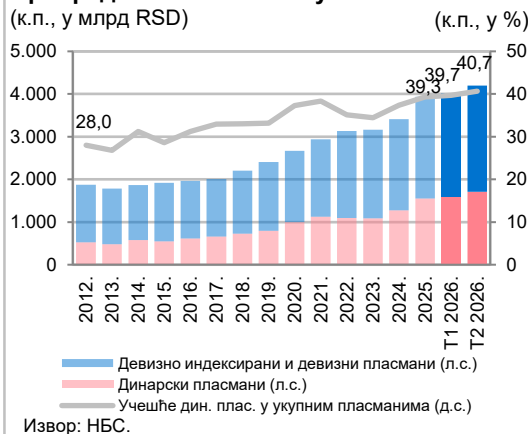
Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву крајем Т2 2026. износило је 40,7%, што је рекордно висок ниво. У поређењу с претходним тромесечјем, то је више за 1,0 п.п., а повећање је израженије ако се посматра на мг. нивоу (2,2 п.п.).

По искључењу ефекта промене девизног курса, степен динаризације пласмана крајем Т2 такође је износио 40,7% и такође је забележио раст на тромесечном и мг. нивоу (0,9 п.п. и 2,2 п.п., респективно).³

Повећање динаризације пласмана у Т2 остварено је у условима више него двоструко већег раста пласмана у односу на претходно тромесечје. Раст пласмана забележен је код оба сектора, и то у оба валутна знака, а био је израженији код динарских пласмана, што је резултирало порастом динаризације код оба сектора.

Од укупног раста пласмана привреди и становништву (175,1 млрд динара), већи део односи се на раст пласмана становништву (95,2

Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

¹ Подаци о пласманима расположиви су почев од Т3 2008.

² Подаци се прате од Т1 2015, а нижи ниво овог показатеља забележен је једино у Т2 2020. (2,5 п.п.).

³ Девизни и девизно индексиран пласмани кориговани су по курсу на дан 30. септембра 2024.

млрд динара), који је и даље вођен снажним растом динарских пласмана:

- **Динарски пласмани становништву повећани су у износу 63,8 млрд динара.** Као што је уобичајено, највећи раст забележили су готовински кредити, који су са 84% најзаступљенија категорија динарских кредита. У мањој мери повећани су и кредити предузетницима за ликвидност и обртна средства, као и инвестициони кредити, док су остале категорије кредита биле готово непромењене.
- **Валутно индексирани кредити становништву забележили су упола мањи раст у поређењу с динарским кредитима** (за 31,4 млрд динара). Као и до сада, раст валутно индексираних пласмана готово у целости био је опредељен растом стамбених кредита, чији је раст у Т2 додатно подржан одобравањем кредита из програма за младе, који су чинили нешто више од 40% повећања стамбених кредита у овом тромесечју.

Под утицајем наведених кретања, степен динаризації пласмана становништву у Т2 повећан је за 0,4 п.п. и крајем тромесечја износио је **56,9%, што је рекордан ниво тог показатеља.** На мг. нивоу, овај показатељ такође бележи раст (за 1,1 п.п.).

Укупни пласмани привреди забележили су већи тромесечни раст (79,9 млрд динара) у поређењу с претходним тромесечјем, уз знатнији раст у оба валутна знака:

- **Раст је био израженији када је реч о динарским пласманима.** Ови пласмани повећани су за 46,1 млрд динара, што је изузев Т4 2020. (тј. у периоду интензивне реализације повољних динарских кредита привреди по основу гарантне шеме државе) највећи раст пласмана од када се прате подаци. Највећи допринос расту имали су кредити, који су повећани за 38,1 млрд динара, у оквиру којих је израженији раст кредита за обртна средства и инвестиционих кредита, док су у мањој мери повећани и остали некатегорисани динарски кредити. Поред тога, расту динарских пласмана привреди, па и динаризації, у релативно мањој мери допринело је и повећање потраживања по основу факторинга (приказан у оквиру категорије пласмана и депозита) и улагања у динарске ХоВ.
- **Умеренији раст забележен је код девизних и девизно индексираних пласмана привреди** (за 33,8 млрд динара) и био је опредељен растом инвестиционих кредита, као и у мањој мери кредита за обртна средства. Изузев благог раста кредита за извоз, смањена су

стања свих осталих категорија девизних и девизно индексираних кредита.

Наведена кретања одразила су се на снажан **раст динаризации пласмана привреди у Т2** – овај показатељ повећан је за 1,4 п.п., на 24,2%, а раст је израженији (за 2,2 п.п.) ако се посматра на мг. нивоу.

Новоодобрени кредити привреди и становништву

Показатељи динаризации новоодобрених кредита

Степен динаризации укупних новоодобрених кредита⁴ **привреди и становништву у Т2 2026. смањен је** (за 2,3 п.п.) у односу на претходно тромесечје и износио је **50,3%**, након што је у претходном тромесечју достигао највиши ниво од Т3 2014. године.

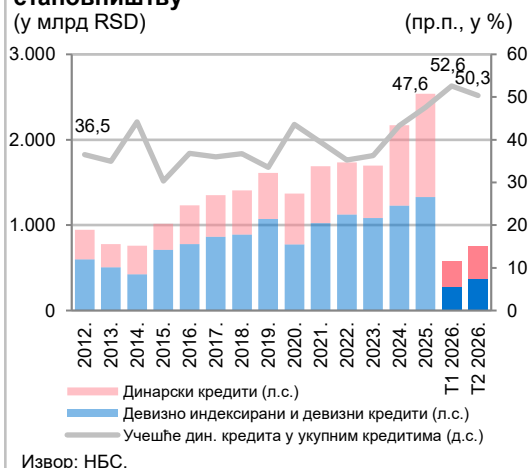
Ипак, посматрано на мг. нивоу, овај показатељ и даље бележи раст (за 2,0 п.п.).

Такође, посматрано по појединачним секторима, овај показатељ бележи раст и код привреде и код становништва, услед релативно већег износа новоодобрених динарских кредита код оба предметна сектора.

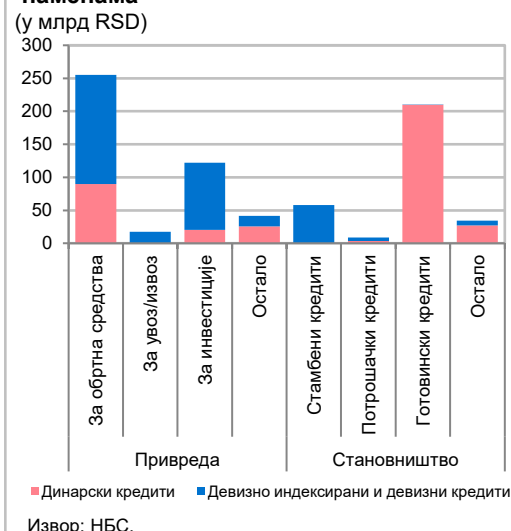
Раст је био израженији **код сектора привреде** – повећан је за 2,3 п.п. (на мг. нивоу за 4,7 п.п.), на 31,0%, што је највиши ниво тог показатеља од Т3 2020. У структури новоодобрених кредита привреди:

- Забележен је снажан раст динарских кредита (за 63%), тако да је на нивоу тромесечја одобрен њихов рекордно висок износ (135,5 млрд динара). У структури динарских кредита, најдинамичнији раст остварили су кредити за обртна средства, који су чинили и највећи део новоодобрених кредита (66%), док су умеренији раст забележили и инвестициони и остали некатегорисани кредити.
- Новоодобрени кредити привреди у девизном знаку такође су одобрени у релативно високом износу (301,0 млрд динара), уз нешто умеренији тромесечни раст (46%) у поређењу с динарским кредитима. Повећање је било најизраженије код инвестиционих кредита, чији је износ у поређењу с Т1 више него удвостручен. Такође, знатнији раст забележен је и код кредита за обртна средства и кредита за увоз и извоз, док је умерено смањење једино остварено код осталих некатегорисаних кредита.

Графикон I.1.3. Учешће динарских кредита у новоодобреним кредитима привреди и становништву (у млрд RSD)

Графикон I.1.4. Новоодобрени кредити привреди и становништву у Т2 2026, по наменама (у млрд RSD)

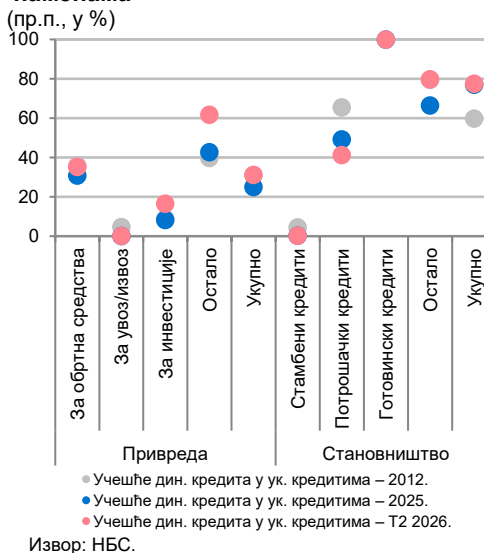
⁴ Новоодобрени кредити (односно новоположени депозити) укључују све нове уговоре о кредиту (односно депозиту) за које су услови уговорени први пут у току месеца о коме се извештава, као и све постојеће уговоре за које су нови услови поново уговорени, уз активно учешће клијента.

Кредити становништву у Т2 одобрени су у изузетно високом износу, и то у оба валутна знака.⁵ У поређењу с претходним тромесечјем ови кредити били су виши за 9,1%, уз нешто израженије повећање динарских кредита (за 9,9%) него евроиндексираних кредита (за 6,4%). Таква кретања позитивно су се одразила на **степен динаризації тих кредита, који је у Т2 повећани за 0,6 п.п., на 77,4%.** Раст је израженији ако се посматра на мг. нивоу (за 1,2 п.п.).

У структури новоодобрених кредита становништву:

- **Динарски кредити становништву одобрени су у износу 240,8 млрд динара, што је за 21,7 млрд динара (9,9%) више него у претходном тромесечју. Највише су повећани новоодобрени готовински кредити,** који, као и до сада, доминирају у структури динарских кредита становништву (са 87%), а готово се у целости одобравају у динарима (99,9%), с роковима отплате дужим од пет година. У односу на претходно тромесечје повећано је одобравање и динарских осталих некатегорисаних кредита, као и стамбених кредита, док су потрошачки кредити незнатно смањени.
- **Валутно индексирани кредити становништву забележили су умереније повећање (за 4,3 млрд динара или 6,4%).** Међутим, посматрано на мг. нивоу, ови кредити и даље бележе релативно високу стопу раста (16%), чему доприносе релативно повољни услови кредитирања, промотивне понуде банака и мере које омогућавају повољније услове задуживања грађана с нижим примањима. У структури ових кредита највише су повећани стамбени кредити који су подржани реализацијом програма „Стамбени кредити за младе” и представљају најзаступљенију категорију ових кредита (82%). Мањи раст остварили су и потрошачки кредити, док су незнатно смањени готовински и остали некатегорисани кредити.

Графикон I.1.5. Динаризација новоодобрених кредита привреди и становништву, по наменама

Каматне стопе на новоодобрене кредитне

Каматне стопе на новоодобрене кредитне привреди и становништву у Т2 у просеку су биле незнатно више него у претходном тромесечју (за 0,1 п.п.) и износиле су 6,5%.

Раст каматних стопа односи се првенствено на кредитне у девизном знаку (за 0,3 п.п., на 5,1%), услед очекивања повећања каматних стопа у зони евра, уочи повећања каматних стопа ЕЦБ-а у другој половини јуна. На динарске

⁵ Након Т4 2025. највиши износи од када се прате подаци.

кредите каматне стопе су повећане у мањој мери (за 0,1 п.п., на 8,0%). Каматни диференцијал између динарских и девизних кредита, под утицајем наведених кретања у Т2, смањен је за 0,2 п.п., на 2,9 п.п., што је најнижи ниво тог показатеља од Т2 2020, када је забележен његов рекордно низак ниво од када су расположиви подаци.⁶

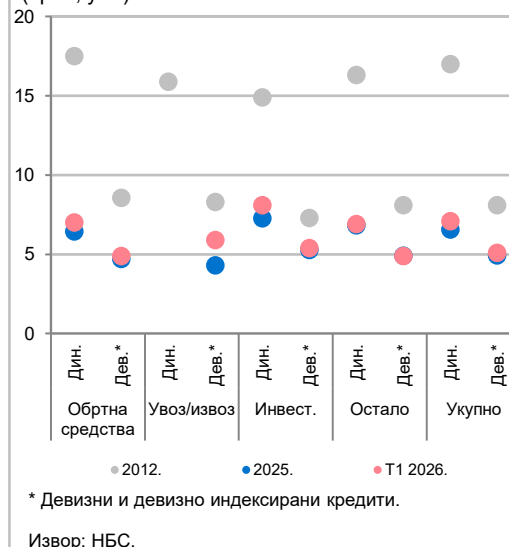
Смањење каматног диференцијала још је израженије ако се посматра на мг. нивоу – у овом периоду овај показатељ смањен је за 0,9 п.п. будући да су у том периоду смањене просечне стопе на динарске кредите (за 0,7 п.п.), док су на кредите у девизном знаку каматне стопе повећане (за 0,2 п.п. мг.).

Посматрано по секторској структури, знатнији раст у Т2 забележиле су каматне стопе на кредите привреди, у просеку за 0,4 п.п., на 5,8%. То је последица раста и каматних стопа на динарске кредите, као и каматних стопа на кредите у девизном знаку:

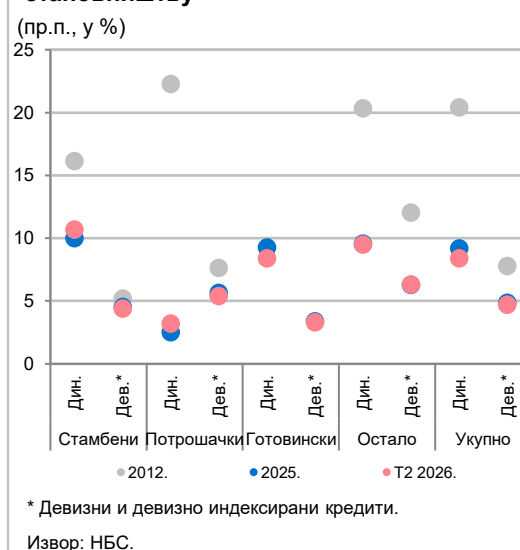
- Каматне стопе на динарске кредите привреди повећане су за 0,3 п.п. и у просеку су износиле 7,1%. Раст каматних стопа најизраженији је код кредита за обртна средства (за 0,5 п.п., на 7,0%), као и на остале некатегорисане кредите (за 0,6 п.п., на 6,9%), док су на инвестиционе кредите каматне стопе смањене (за 0,4 п.п., на 8,1%).
- На кредите у девизном знаку просечна каматна стопа забележила је умеренији раст (за 0,2 п.п.) и износила је 5,1%. Раст каматних стопа био је присутан код свих категорија кредита, а најизраженији је био код кредита за извоз и увоз (за 2,0 п.п., на 5,9%), док је знатно умеренији раст (за по 0,2 п.п.) забележен код инвестиционих кредита и осталих некатегорисаних кредита (на 5,4% и 4,9%, респективно), као и код кредита за обртна средства (за 0,1 п.п., на 4,9%).

На новоодobreне кредите становништву просечне каматне стопе у Т2 износиле су 7,6%, што је незнатно више (за 0,1 п.п.) у поређењу с претходним тромесечјем. Томе је допринео благи раст каматних стопа на динарске кредите (за 0,1 п.п., на 8,4%), док су каматне стопе на девизно индексиране кредите у просеку остале непромењене (4,7%). У оквиру девизно индексираних кредита, каматне стопе на стамбене и потрошачке кредите задржане су на непромењеном нивоу (4,4% и 5,4%, респективно), док су на готовинске кредите незнатно смањене (за 0,1 п.п., на 3,3%), а на остале некатегорисане кредите повећане (за 0,3 п.п., на 6,3%).

Графикон I.1.6. Каматне стопе на новоодobreне кредите привреди (пр.п., у %)

Графикон I.1.7. Каматне стопе на новоодobreне кредите становништву (пр.п., у %)

⁶ Подаци се прате од Т1 2015, а нижи ниво овог показатеља забележен је једино у Т2 2020. (2,5 п.п.).

Каматне стопе **на динарске кредите** становништву током Т2 повећане су за 0,1 п.п., на 8,4%. Овај раст доводи се у везу с благим повећањем каматних стопа на готовинске кредите (за 0,1 п.п., на 8,4%), који су најзаступљенији у структури кредита становништву, потрошачке кредите (за 0,3 п.п., на 3,2%) и остале некатегорисане кредите (за 0,1 п.п., на 9,5%), док се једино код стамбених кредита, који се одобравају у мањим износима, бележи смањење просечне каматне стопе (за 0,8 п.п., на 10,7%).

2. Динаризация депозита

Степен динаризации укупних депозита привреде и становништва, посматрано по постојећим пословима, у Т2 2026. повећан је за 0,5 п.п., на 45,5%.

Порасту овог показатеља и даље доприноси снажан раст динарске штедње, која је наставила да расте брже од девизне штедње, достижући крајем јуна рекордно висок ниво од 230,3 млрд динара и рекордно високо учешће у укупној штедњи (10,4%).

Динаризация новоположених депозита у истом периоду повећана је за 4,5 п.п., на 57,3%, при чему је раст забележен и код привреде и код становништва.

Депозити привреде и становништва

Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва у Т2 2026. повећано је за 0,5 п.п., на 45,5%.⁷ Посматрано на мг. нивоу, овај показатељ је непромењен.

Пораст овог показатеља у Т2 доводи се у везу с растом динарских депозита (укупно за 78,1 млрд динара) код оба предметна сектора, који је био двоструко већи од раста депозита у девизном знаку (укупно за 38,5 млрд динара).

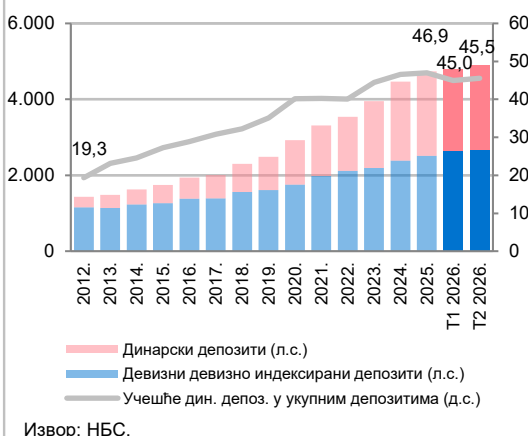
Раст динаризации био је израженији код становништва (за 0,7 п.п.), тако да је крајем Т2 износио 35,5%, тј. незнатно ниже (за 0,1 п.п.) од рекордног нивоа који је забележен крајем Т3 2025. Посматрано на мг. нивоу овај раст је израженији (за 0,9 п.п.). Раст динаризации депозита становништва у Т2 резултат је:

- Повећања динарских депозита становништва (укупно за 55,4 млрд динара), које је забележено и у сегменту текућих рачуна (за 40,9 млрд динара), као и код штедних и орочених депозита (за око 14,5 млрд динара).
- Умеренијег раста девизних и девизно индексираних депозита становништва (за 41,9 млрд динара, тј. за око 364,1 млн евра), захваљујући већем износу краткорочних депозита (за око 45,7 млрд динара, тј. 396,4 млн евра), док су депозити дужих рочности благо смањени (за око 3,8 млрд динара или 32,4 млн евра).

Динаризация депозита привреде у Т2 такође је знатније повећана (за 0,6 п.п.), тако да је крајем тромесечја износила 60,7%. Ипак, посматрано на мг. нивоу овај показатељ је смањен (за 1,1 п.п.).

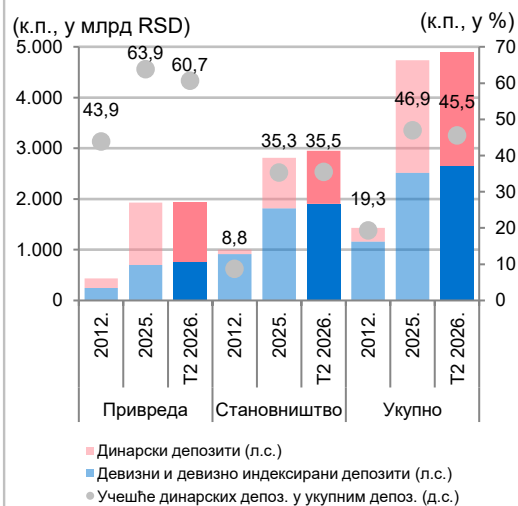
Повећање овог показатеља доводи се у везу са:

Графикон I.2.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва (к.п., у млрд RSD) (к.п., у %)

Извор: НБС.

Графикон I.2.2. Секторска структура депозита (к.п., у млрд RSD) (к.п., у %)

Извор: НБС.

⁷ Повећање је забележено и ако се посматра по искључењу ефекта курса, тј. по курсу динара према евра, америчком долару, швајцарском франку, британској фунти и јапанском јену на дан 30. септембра 2024, ако се узме у обзир валутна структура депозита.

- **Растом динарских депозита привреде** (за 22,8 млрд динара), услед већег износа орочених депозита предузећа из свих области, а првенствено прерађивачке индустрије и грађевинарства, трговине и саобраћаја. С друге стране, трансакциони депозити предузећа смањени су, највише код предузећа у сектору енергетике и некретнина.
- **Смањењем девизних депозита привреде у мањем износу** (за 3,4 млрд динара, односно 29,0 млн евра), при чему је смањење било најизраженије код предузећа из области грађевинарства и саобраћаја, а делом је ублажено растом девизних депозита у индустрији, енергетици и трговини.

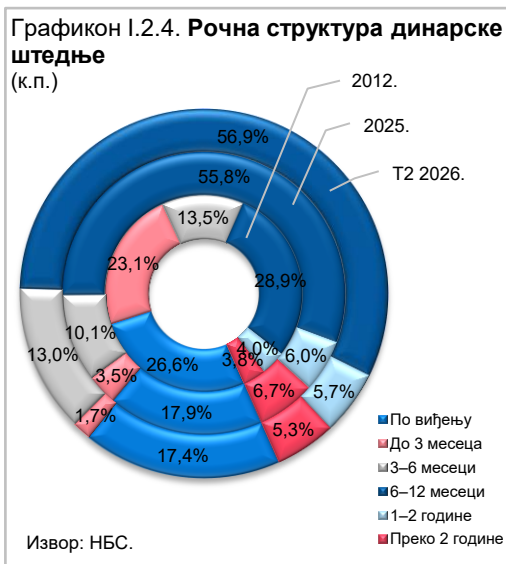
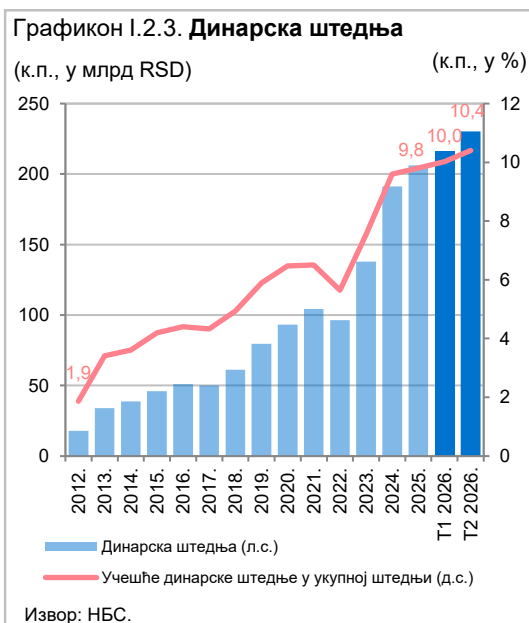
Динарска и девизна штедња

Упркос појачаној геополитичкој неизвесности у Т2, динарска и девизна штедња становништва у банкама у Т2 убрзале су раст у поређењу с Т1 и бележе рекордне нивое. Притом, динарска штедња и даље расте релативно бржим темпом од девизне штедње, чему доприноси релативна стабилност курса динара, као и повољнији услови за динарску штедњу.

Динарска штедња⁸ је крајем Т2 достигла **230,3 млрд динара**, што је њен **рекордно висок ниво**. У односу на крај претходног тромесечја, динарска штедња је виша за **14,4 млрд динара (6,7%)**, а на **мг. нивоу за 34,6 млрд динара (17,7%)**.

У структури динарске штедње, пораст је остварен и код краткорочне штедње (за 13,8 млрд динара) и код дугорочне штедње (за 0,6 млрд динара). Посматрано по појединачним рочностима, највећи раст остварен је код штедње орочене на период од шест месеци до годину дана (за 8,7 млрд динара), која и даље чини преко половине укупне динарске штедње (56,9%), а знатнији раст био је и код штедње рочности од три до шест месеци (за 7,8 млрд динара). Умеренија повећања забележена су и код штедње осталих рочности, изузев штедње рочности до три месеца и преко две године, код којих је забележен пад.

Девизна штедња је у Т2 наставила да расте (за 388,6 млн евра), такође нешто бржим темпом (2,4%) у поређењу с претходним тромесечјем, тако да је крајем јуна достигла рекордна **16.898,4 млн евра**.

⁸ У динарску, као и у девизну штедњу, укључена је штедња резидената и нерезидената. Валутно индексирани депозити укључени су у динарску штедњу.

Раст девизне штедње у овом тромесечју одраз је повећања краткорочне штедње (за 412,3 млн евра), и то пре свега у сегменту штедње рочности од шест до 12 месеци (за 238,8 млн евра) и штедње по виђењу (за 186,1 млн евра). С друге стране, дугорочна девизна штедња је смањена (за 23,7 млн евра), услед смањења штедње орочене на рокове преко две године (за 37,2 млн евра), што је делом ублажено растом штедње рочности од једне до две године (за 13,5 млн евра).

Услед знатно бржег раста динарске од девизне штедње, **учешће динарске штедње у укупној штедњи повећано је са 10,0% крајем Т1 на 10,4% крајем Т2**, што је рекордно висок ниво тог показатеља.

Новоположени депозити привреде и становништва

Показатељи динаризації новоположених депозита

Степен динаризації **укупних новоположених депозита привреде и становништва у Т2** износио је **57,3%**, што је за 4,5 п.п. више него у претходном тромесечју, при чему се раст бележи код оба предметна сектора.

Посматрано по секторској структури, овај показатељ код **привреде** бележи знатније повећање (за 6,1 п.п., на 73,1%), услед раста новоположених динарских депозита (за 15,6%), односно смањења девизних и девизно индексираних депозита (за 13,8%).

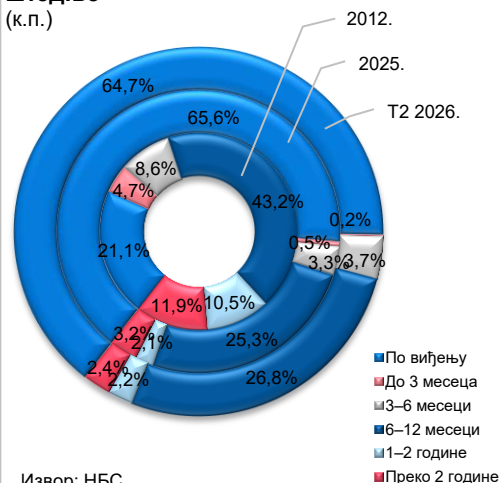
Степен динаризації новоположених депозита **становништва у Т2** повећан је у мањој мери (за 0,2 п.п.) и износио је 26,1%. Такво кретање резултат је нешто израженијег раста динарских депозита (за 2,3%) него код девизних и девизно индексираних депозита (за 1,3%).

Степен динаризації укупних новоположених депозита **привреде и становништва у Т2** бележи раст и ако се посматра на мг. нивоу – за 0,6 п.п., при чему је код привреде повећање износило 4,3 п.п., а код становништва за 2,3 п.п.

Каматне стопе на новоположене депозите

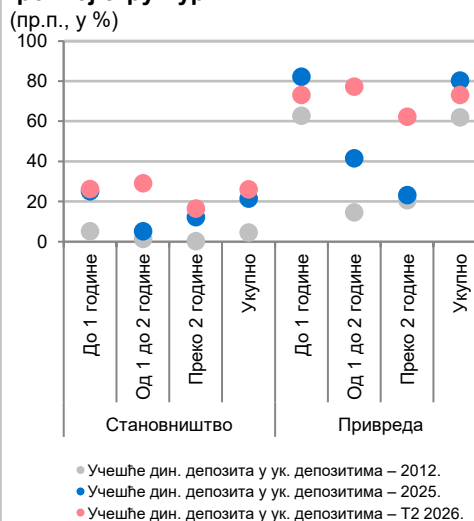
Просечна пондерисана каматна стопа на укупне орочене депозите **привреде и становништва у Т2 2026.** износила је 4,3%, што је за 0,5 п.п. више него у претходном тромесечју. Раст каматних стопа забележен је и

Графикон I.2.5. Рочна структура девизне штедње (к.п.)

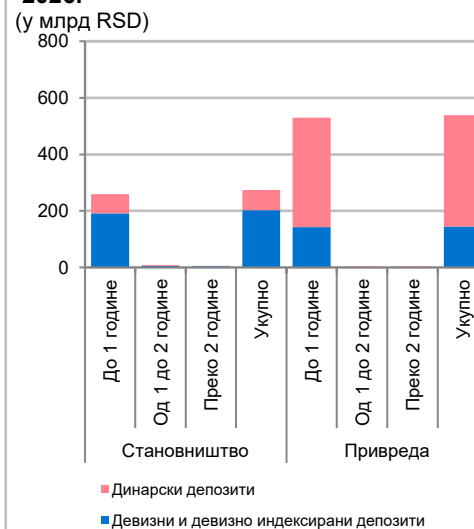
Извор: НБС.

Графикон I.2.6. Динаризация новоположених депозита привреде и становништва, према рочној структури (пр.п., у %)

Извор: НБС.

Графикон I.2.7. Рочна структура новоположених депозита привреде и становништва у Т2 2026. (у млрд RSD)

Извор: НБС.

код динарских и код девизних депозита, при чему је био израженији код динарских депозита (за 0,7 п.п., на 5,2%), док је код девизних депозита забележен њихов незнатан раст (за 0,1 п.п., на 3,1%).

Посматрано по валутној структури, раст каматних стопа вођен је растом депозита привреде, који се бележи у оба валутна знака:

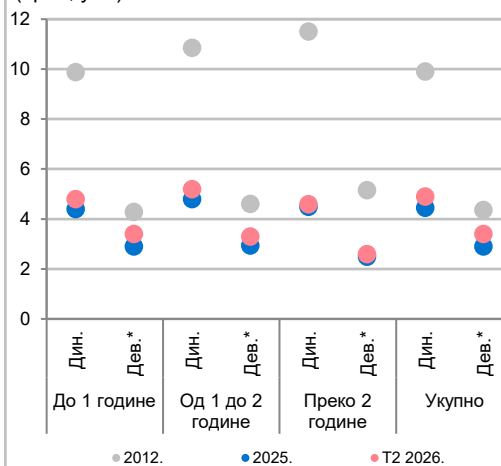
- На **динарске депозите привреде** каматне стопе су повећане за 0,8 п.п., на 5,3%. Раст је био најизраженији код депозита рочности од једне до две године (за 1,0 п.п., на 4,7%), док су у нешто мањој мери повећане стопе код депозита рочности до годину дана (за 0,7 п.п., на 5,3%) и дуже од две године (за 0,5 п.п., на 0,7%);
- Код **девизних депозита привреде** каматне стопе су повећане за 0,4 п.п. и износиле су 2,9%, што је резултат раста каматних стопа на најзаступљеније краткорочне депозите (за 0,3 п.п., на 2,9%), док су код депозита дужих рочности каматне стопе смањене (износиле су 1,6% и 0,2% на депозите рочности од једне до две односно преко две године, респективно).

Каматне стопе повећане су и на депозите становништва у оба валутна знака, уз умеренији раст у поређењу с депозитима привреде:

- На **динарске депозите становништва** просечна каматна стопа износила је 4,9%, што је за 0,2 п.п. више него у претходном тромесечју. Знатнији раст је забележен код депозита рочности од једне до две године (за 0,5 п.п., на 5,2%), док су на депозите рочности до годину дана и преко две године каматне стопе незнатно повећане – за по 0,1 п.п. и износиле су 4,8% и 4,6%, респективно;
- Скрамнији раст (за 0,1 п.п.) оствариле су каматне стопе на **девизне депозите становништва**, тако да су на нивоу тромесечја износиле 3,4%. При томе, раст се бележи код депозита рочности до годину дана (за 0,1 п.п., на 3,4%) и код депозита рочности од једне до две године (за 0,2 п.п., на 3,3%), док је код депозита рочности преко две године каматна стопа смањена (за 0,4 п.п., на 2,6%).

Графикон I.2.8. Каматне стопе на новоположене орочене депозите становништва

(пр.п., у %)

* Девизни и девизно индексирано депозити.

Извор: НБС.

Већа исплативост динарске штедње

Раст штедње становништва настављен је у 2026, уз достизање нових рекордних нивоа, што представља одраз поверења грађана у банкарски сектор. На крају јуна и динарска и девизна штедња налазиле су се на највишим дотадашњим нивоима.

У Т2 2026. динарска штедња је убрзала раст и повећана је за 14,4 млрд динара (6,7%), тако да је крајем јуна износила 230,3 млрд динара. У последњих 14 година, динарска штедња повећана је 13 пута, док је девизна штедња више него удвостручена – са 7,9 млрд евра на 16,9 млрд евра.

Према резултатима анализе исплативости штедње, у последњих 14 година (од јуна 2012. до јуна 2026) било је исплативије штедети у домаћој валути и у кратком и у дугом року.

Табела I.2.1. Исплативост штедње орочене на годину дана

Врста штедње	Орочавање	Почетни улог	Курс динара*	Каматна стопа (у %, п.а.)**	Доспеће	Курс динара*	Износ улога на крају периода орочења	
							у RSD	у EUR***
Штедња у RSD	Јун 2025.	100.000	117,2074	4,31	Јун 2026.	117,3892	104.310	889
Штедња у EUR	Јун 2025.	853	117,2074	2,73	Јун 2026.	117,3892	102.479	873
Разлика у корист динарске штедње – орочење на годину дана							1.831	16
Разлика у корист динарске штедње – орочење на три месеца							460	4
Разлика у корист динарске штедње – орочење на две године							5.978	51
Разлика у корист динарске штедње – годишње реорочавање у периоду од четрнаест година							62.629	533

* Просечни месечни средњи курс динара према евр.

** Просечна пондерисана каматна стопа на динарске депозите и депозите у еврима орочене до једне године – нови послови.

***За штедњу у еврима, износ након умањења за порез по основу прихода од камате.

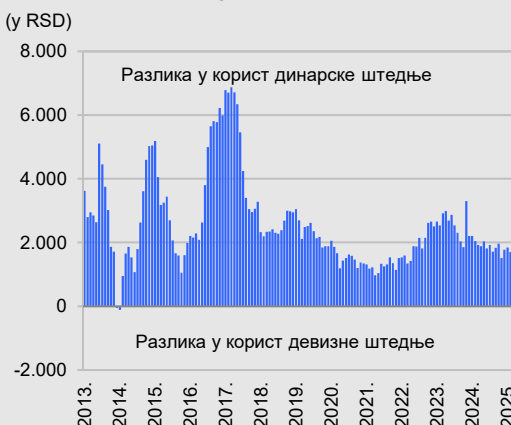
Динарска штедња орочена на годину дана која није занављана по истеку периода орочења била је исплативија од такве штедње у еврима у готово свим посматраним годишњим потпериодима (Графикон I.2.9). Тако би орочавањем улога од 100.000 динара у јуну 2025. године на годину дана, по истеку периода орочења (у јуну 2026), штедиша који би штедео у динарима добио преко 1.800 динара више од штедише који би у истом периоду орочио 100.000 динара у еврима (Табела I.2.1). Динарска штедња орочена на три месеца била је исплативија од такве штедње у еврима у већини посматраних тромесечних потпериода (више од 92%), док је штедња у домаћој валути орочена на две године била исплативија од такве штедње у еврима у свим посматраним потпериодима.

Ако би штедиша орочио улог од 100.000 динара у јуну 2012. на годину дана и реорочавао га у периоду од наредних 13 година, на крају периода орочења (у јуну 2026) добио би преко 62.600 динара (533 евра) више од штедише који би у истом периоду на штедњу у еврима положио противвредност истог износа (прерачунато по просечном курсу динара према евр у месецу орочења).

Очувана релативна стабилност курса динара у односу на евро, више каматне стопе на динарску штедњу него на штедњу у еврима, као и неопорезивање прихода од камате на штедњу у домаћој валути насупрот опорезивању прихода од камате на девизну штедњу по стопи од 15%, допринели су већој исплативости динарске штедње од штедње у еврима.

С обзиром на значај Стратегије о динаризации финансијског система, Народна банка Србије ће наставити да промовише штедњу у динарима, указујући на њену већу исплативост, уз наставак анализе и континуираног праћења кретања штедње.

Графикон I.2.9. Исплативост штедње орочене на годину дана

Извор: НБС.

3. Динаризация јавног дуга

Степен динаризации јавног дуга у Т2 2026. смањен је за 0,2 п.п., на 20,9%. То је четврто тромесечје заредом како се тај показатељ смањује. Смањење се доводи у везу са знатнијим растом девизног дуга државе (за 189,4 млрд динара) – првенствено по основу продаје еврообвезница Републике Србије на међународном финансијском тржишту, уз умеренији раст јавног дуга у динарима (за 36,6 млрд динара) – пре свега по основу продаје државних динарских ХоВ у оквиру реотварања постојеће емисије.

Јавни дуг и његова структура

Јавни дуг⁹ у Т2 2026. повећан је за 226,0 млрд динара и крајем другог тромесечја износио је 4.846,7 млрд динара (43,8% у односу на процењени бруто домаћи производ).¹⁰

Пораст јавног дуга у највећој мери последица је повећања његове девизне компоненте, за 189,4 млрд динара (1,6 млрд евра), на 3.835,9 млрд динара (32,7 млрд евра), пре свега по основу емисије еврообвезница Републике Србије на међународном финансијском тржишту.

Посматрано по валутама:

- Јавни дуг у еврима повећан је током Т2 за 1,8 млрд евра, или 7,3%, услед поменуте емисије еврообвезница, а у мањој мери и по основу задужења код кредитора из иностранства, претежно ради финансирања инфраструктурних пројеката. Учешће тог дела дуга у укупном јавном дугу повећано је у Т2 за 1,4 п.п., на 62,4%;
- Јавни дуг у доларима смањен је за 59,0 млн долара, претежно по основу отплате дела дугова по билатералним аранжманима са страним државама и иностраним кредиторима. Учешће доларског дуга у укупном јавном дугу стога је смањено (за 0,6 п.п., на 11,5%);
- Део дуга у SDR смањен је (за 98,2 млн SDR) по основу смањења дуга по стендбај аранжману с ММФ-ом, што је допринело смањењу учешћа тог дела дуга у укупном јавном дугу (за 0,5 п.п., на 5,1%).

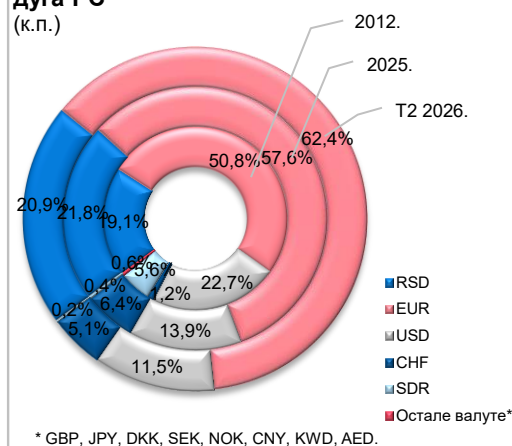
Динарски део јавног дуга повећан је (за 36,6 млрд динара), већим делом по основу продаје динарских ХоВ иницијалне рочности пет година у оквиру реотварања постојеће емисије.

Под утицајем наведених кретања, учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу у Т2 смањено је за 0,2 п.п. (за 1,6 п.п. мг.), на 20,9%.

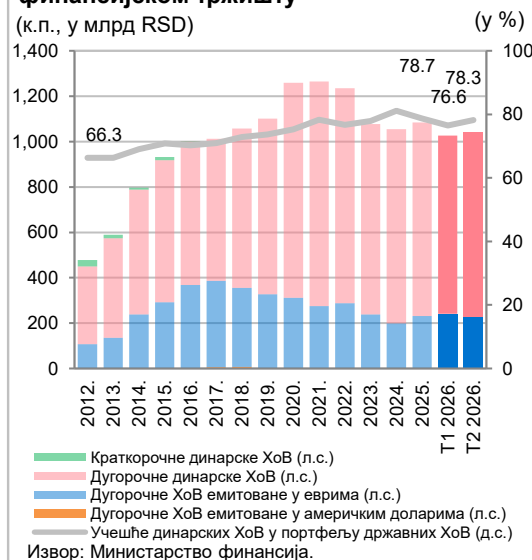
Графикон I.3.2. Валутна структура јавног дуга РС

(к.п.)

Графикон I.3.3. Рочна и валутна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту

(к.п., у млрд RSD) (у %)

⁹ Јавни дуг централног нивоа власти.

¹⁰ Подаци Министарства финансија Републике Србије – Управе за јавни дуг.

Примарно тржиште државних хартија од вредности

По основу ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту,¹¹ јавни дуг је у Т2 2026. повећан за 15,7 млрд динара, тако да је крајем јуна износио 1.041,7 млрд динара.

У валутној структури портфеља тих ХоВ повећано је стање ХоВ емитованих у динарима, док је стање ХоВ емитованих у еврима смањено:

- Стање динарских ХоВ повећано је за 29,8 млрд динара, по основу продаје (реотварања емисије) ХоВ иницијалне рочности пет година (доспеће 2030. године), на аукцијама одржаним 12. маја и 9. јуна 2026;
- Стање ХоВ емитованих у еврима смањено је за 14,1 млрд динара (тј. за 120,2 млн евра), и то готово у целости по основу редовног доспећа ХоВ иницијалне рочности десет година, у износу од 120,0 млн евра. У мањој мери смањено је и стање обвезница реституције рочности пет, десет и 12 година, у укупном износу од 0,2 млн евра.

Наведена кретања утицала су на повећање учешћа динарских ХоВ у валутној структури портфеља државних ХоВ за 1,7 п.п., на 78,3% крајем тромесечја.¹²

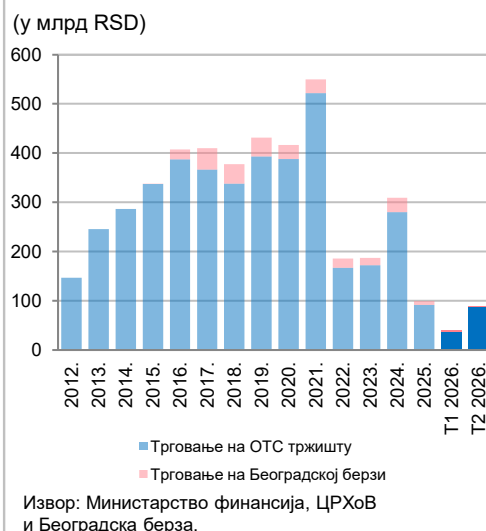
Секундарно тржиште државних динарских хартија од вредности

Промет државним динарским ХоВ на секундарном тржишту у Т2 2026. износио је 89,7 млрд динара. У поређењу с претходним тромесечјем, секундарно трговање повећано је за 50,9 млрд динара (131%). Највећи раст трговања забележен је код ХоВ које доспевају 2030, а којима се примарно трговало у Т2, тако да су те ХоВ биле и најзаступљеније у трговању (64,7 млрд динара или 72% укупног трговања). Осталим ХоВ трговало се мање него у Т1 2026.

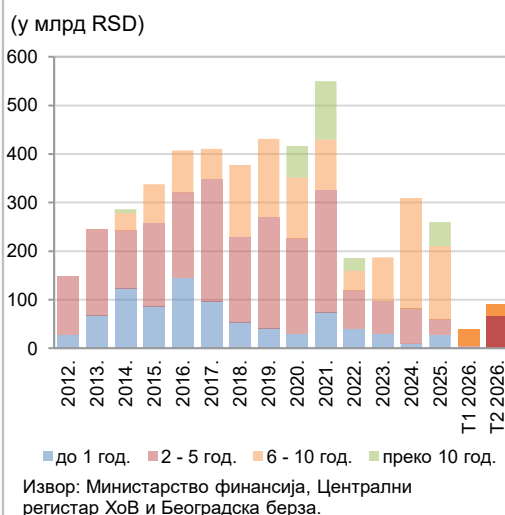
Промет ХоВ с преосталом рочношћу од две до пет година повећан је за 60,7 млрд динара, док је промет ХоВ с преосталом рочношћу од шест до десет година смањен за 9,7 млрд динара.

Упркос знатном расту укупног секундарног промета динарским државним ХоВ, трговање тим ХоВ на Београдској берзи смањено је и износило је 1,2 млрд динара. То је готово упола (за 45%) нижи износ у односу на износ у претходном тромесечју. Учешће трговања на овом сегменту тржишта у укупном трговању због тога је смањено за 4,5 п.п., на 1,4%.

Графикон I.3.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

Графикон I.3.5 Секундарни промет динарских државних ХоВ, према преосталој рочности

¹¹ Укључујући и штедне обвезнице и обвезнице ради измирења обавеза по основу обештећења за одузету имовину.

¹² На мг. нивоу, овај показатељ повећан је за 2,1 п.п.

III. Инструменти заштите од девизног ризика

Народна банка Србије је у току Т2 2026. године наставила да закључује билатералне трансакције своп куповине и своп продаје девиза с банкама, које су се показале као ефикасан инструмент за пружање помоћи банкама у управљању динарском и девизном ликвидношћу.

У Т2 резиденти су с банкама закључили трансакције терминске куповине девиза у износу од 49,5 млн евра, што је за 5,6 млн евра више него у претходном тромесечју, и трансакције терминске продаје девиза у износу од 30,2 млн евра, што је за 10,1 млн евра више него у претходном тромесечју.

1. Девизне своп трансакције измеђ Народне банке Србије и банака

Народна банка Србије је у току Т2 2026. наставила да с банкама закључује билатералне трансакције своп куповине и своп продаје девиза, које су се показале као ефикасан инструмент за пружање помоћи банкама у управљању динарском и девизном ликвидношћу, с обзиром на флексибилност у погледу тренутка закључивања трансакција и њихове рочности.

У истом периоду, у билатералним своп трансакцијама с банкама Народна банка Србије је своп купила и своп продала по 719 млн евра, што је за 308 млн евра више него у претходном тромесечју.

Табела II.1.1. Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци (у млн EUR)

Период	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
2012.	171,0	188,0
2013.	124,0	124,0
2014.	180,0	180,0
2015.	550,5	550,5
2016.	440,0	440,0
2017.	546,5	546,5
2018.	324,0	324,0
2019.	513,5	513,5
2020.	800,5	956,0
2021.	353,0	518,0
2022.	680,6	993,6
2023.	563,0	563,0
2024.	1.257,0	1.257,0
2025.	1.907,0	1.907,0
2026.	1.130,0	1.130,0
T1	411,0	411,0
T2	719,0	719,0

Напомена: До краја 2021. године подаци се односе на своп аукције, а од почетка 2022. године подаци се односе на своп аукције и билатералне своп трансакције. Од 2023. године подаци се односе само на билатералне своп трансакције.

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Билатералне своп трансакције Народне банке Србије у 2026. години, месечни подаци (млн EUR)

Месец	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
Јануар	97,0	97,0
Фебруар	106,0	106,0
Март	208,0	208,0
Укупно Т1	411,0	411,0
Април	291,0	291,0
Мај	191,0	191,0
Јун	237,0	237,0
Укупно Т2	719,0	719,0
Укупно 2026.	1.130,0	1.130,0

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Учешће терминске куповине у укупној куповини девиза резидената од банака у Т2 износило је 0,6% (као и у претходном тромесечју) и било је највише у априлу – 1,1%. Укупно 12 домаћих предузећа користило је у Т2 могућност заштите од девизног ризика закључивањем ове врсте трансакција с банкама, у укупном износу од 49,5 млн евра (43,9 млн евра у претходном тромесечју). Просечна пондерисана рочност терминске куповине девиза износила је 62 дана, при чему је најдужа рочност појединачне терминске трансакције забележена у јуну – 161 дан. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 0,4 млн евра.

У Т2 12 резидената термински је продало девизе за динаре у укупном износу од 30,2 млн евра (20,1 млн евра у претходном тромесечју), с просечном пондерисаном рочношћу трансакције од 81 дан, при чему је најдужа рочност појединачне терминске трансакције забележена у јуну – 224 дана. Просечна вредност уговора о терминској продаји девиза резидената износила је 0,5 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза резидената од банака, учешће евра износило је 66%, а учешће америчког долара 34%.

Кад је реч о валутној структури терминске продаје девиза резидената банкама, учешће евра износило је 85%, а учешће америчког долара 15%.

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Период	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2012.	754,7	38	6,7	1,3	18	0,0
2013.	533,8	24	5,0	1,4	39	0,0
2014.	430,0	24	5,0	0,8	49	0,0
2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0
2016.	450,5	22	3,9	12,9	263	0,1
2017.	388,8	37	3,0	17,1	349	0,2
2018.	212,7	55	1,5	49,9	450	0,4
2019.	108,9	72	0,7	63,4	349	0,4
2020.	178,7	118	1,2	69,4	217	0,5
2021.	146,8	116	0,8	40,6	246	0,2
2022.	185,3	67	0,7	33,9	146	0,1
2023.	285,7	51	1,2	42,2	98	0,2
2024.	305,8	69	1,1	56,1	101	0,2
2025.	278,5	76	0,9	67,0	85	0,2
2026.	93,3	56	0,6	50,3	89	0,3
T1	43,9	50	0,6	20,1	99	0,3
T2	49,5	62	0,6	30,2	81	0,4

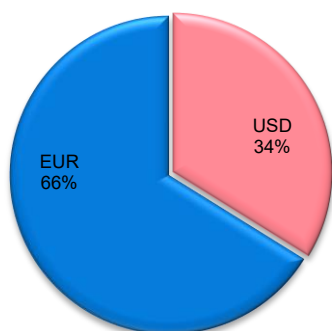
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2026. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	23,4	32	0,9	3,8	100	0,2
Фебруар	13,9	64	0,6	7,1	92	0,3
Март	6,6	86	0,2	9,2	105	0,4
Укупно Т1	43,9	50	0,6	20,1	99	0,3
Април	34,0	47	1,1	12,4	85	0,4
Мај	9,6	83	0,4	7,3	79	0,3
Јун	5,9	113	0,2	10,4	78	0,4
Укупно Т2	49,5	62	0,6	30,2	81	0,4
Укупно 2026.	93,3	56	0,6	50,3	89	0,3

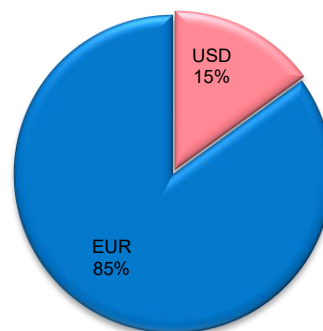
Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура форвард куповине девиза резидената од банака у Т2 2026.

Извор: НБС.

Графикон II.2.2. Валутна структура форвард продаје девиза резидената банкама у Т2 2026.

Извор: НБС.

Табела А. Показатељи динаризації пласмана, кредита и депозита
(у %)

Период	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима, постојећи послови, к.п.			Учешће динарских кредита у укупним кредитима, нови послови, пр.п.*			Учешће динарских депозита у укупним депозитима, постојећи послови, к.п.			Учешће динарских депозита у укупним депозитима, нови послови, пр.п.*		
	Привреда	Станов- ништво	Укупно	Привреда	Станов- ништво	Укупно	Привреда	Станов- ништво	Укупно	Привреда	Станов- ништво	Укупно
2008.	33,8	22,2	29,2				50,3	12,5	27,6			
2009.	26,2	22,1	24,7				52,5	10,9	25,6			
2010.	32,2	27,6	30,5	41,8	51,1	43,5	45,0	8,5	19,8	51,4	2,7	25,0
2011.	27,3	32,6	29,2	33,3	44,0	35,9	44,9	10,1	21,5	51,3	3,8	32,8
2012.	24,2	35,1	28,0	31,0	59,6	36,5	43,9	8,8	19,3	62,0	4,6	38,1
2013.	20,0	37,9	26,8	24,6	63,6	35,0	52,4	11,5	23,1	65,2	8,2	44,1
2014.	25,0	41,0	31,2	33,2	71,7	44,2	53,6	12,3	24,5	67,6	12,3	46,5
2015.	19,4	42,8	28,6	16,8	67,8	30,3	55,6	13,9	27,2	69,1	16,0	52,8
2016.	19,4	47,0	31,2	21,5	74,1	36,8	54,0	15,8	28,8	69,3	20,1	56,6
2017.	17,5	51,8	33,0	19,3	71,0	36,0	56,5	16,9	30,8	75,6	22,7	64,3
2018.	15,4	53,6	33,0	18,3	73,1	36,8	53,1	19,2	32,2	81,1	20,3	66,7
2019.	14,0	55,4	33,1	16,9	66,9	33,5	58,3	22,1	35,1	74,9	25,0	63,9
2020.	21,0	55,9	37,3	31,5	69,8	43,6	61,3	26,8	40,1	81,3	26,6	70,1
2021.	24,0	54,6	38,3	25,5	67,9	39,4	59,4	28,3	40,3	81,1	30,4	71,0
2022.	19,4	53,1	35,1	20,3	68,2	35,3	58,3	27,6	40,1	80,3	21,4	68,6
2023.	17,3	54,1	34,5	18,3	75,4	36,3	62,7	31,4	44,4	73,6	21,8	60,7
2024.	20,9	55,4	37,4	23,6	78,2	43,3	62,5	35,2	46,5	72,4	25,7	60,7
2025.	22,9	56,2	39,3	24,9	76,9	47,6	63,9	35,3	46,9	67,7	24,9	54,2
T1 2026.	22,8	56,5	39,7	28,7	76,8	52,6	60,1	34,8	45,0	67,0	25,9	52,8
T2 2026.	24,2	56,9	40,7	31,0	79,6	50,3	60,7	35,5	45,5	73,1	26,1	57,3

* Показатељи су добијени на основу података о износу новоодобрених кредита банака и новоположених депозита код банака у току периода.
Показатељи за 2010. годину односе се на период септембар–децембар 2010.

Извор: НБС.

Табела Б. Валутна структура штедње становништва и јавног дуга

Период*	Штедња становништва				Јавни дуг Републике Србије (централни ниво власти)			
	Динарска штедња (у млн RSD)	Девизна штедња (у млн EUR)	Укупно штедња (у млн RSD)	Учешће динарске штедње у укупној штедњи (у %)	Износ јавног дуга у динарима (у млрд RSD)	Износ јавног дуга у иностраној валути (у млрд RSD)	Укупно јавни дуг (у млрд RSD)	Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу (у %)
2008.	10.575,0	4.679,1	425.145,0	2,5	19,9	758,1	778,0	2,6
2009.	12.400,0	5.904,5	578.577,0	2,1	120,6	823,8	944,4	12,8
2010.	13.848,7	7.105,8	763.495,8	1,8	187,1	1.095,4	1.282,5	14,6
2011.	19.664,1	7.611,2	816.110,9	2,4	248,9	1.298,6	1.547,5	16,1
2012.	17.882,9	8.272,3	958.597,0	1,9	385,4	1.629,3	2.014,8	19,1
2013.	34.015,4	8.418,5	999.125,2	3,4	469,1	1.840,0	2.309,0	20,3
2014.	38.615,1	8.524,6	1.069.732,9	3,6	588,6	2.164,6	2.753,2	21,4
2015.	45.968,2	8.628,6	1.095.435,6	4,2	668,9	2.349,7	3.018,6	22,2
2016.	51.063,9	8.987,3	1.160.744,3	4,4	639,8	2.424,8	3.064,6	20,9
2017.	50.152,0	9.373,2	1.160.614,5	4,3	632,5	2.117,2	2.749,7	23,0
2018.	61.079,9	9.955,1	1.237.720,8	4,9	708,4	2.011,8	2.720,2	26,0
2019.	79.573,6	10.804,3	1.350.075,9	5,9	781,3	2.034,4	2.815,6	27,7
2020.	93.057,4	11.435,8	1.437.685,6	6,5	958,0	2.177,8	3.135,8	30,5
2021.	104.184,7	12.736,2	1.601.732,8	6,5	1.010,2	2.533,1	3.543,2	28,5
2022.	96.287,5	13.715,0	1.705.363,3	5,6	983,5	2.926,4	3.909,9	25,2
2023.	137.899,3	14.416,1	1.827.087,5	7,5	917,8	3.318,3	4.236,1	21,7
2024.	191.160,7	15.390,4	1.992.072,1	9,6	991,6	3.557,3	4.548,9	21,8
2025.	206.156,9	16.162,9	2.101.778,6	9,8	1.039,2	3.575,3	4.614,5	22,5
T1 2026.	215.947,7	16.509,8	2.154.574,1	10,0	974,1	3.646,5	4.620,7	21,1
T2 2026.	230.336,3	16.898,4	2.213.695,1	10,4	1.010,8	3.835,9	4.846,7	20,9

* Подаци се односе на крај периода.

Извор: НБС, Министарство финансија.

Табела В. Преглед мера и активности које иду у прилог повећању динаризације (1/2)

Период доношења мере/спровођења активности	Опис мере/активности	Очекивани ефекти
Јун 2005.	Диференцијација стопа ОР на динарске и девизне изворе финансирања банака	Стимулисање банака да у већој мери користе динарске изворе финансирања.
Мај 2011.	LTV лимит код валутно индексираних стамбених кредита износи 80%, док за динарске кредите није прописан (накнадно је утврђено да овај лимит у специфичним случајевима може износити 90% или 99%). Прописано минимално обавезно учешће/депозит за девизне и валутно индексираних кредите физичким лицима (изузев хипотекарних кредита) у износу од 30%.	Обезбеђење преференцијалног третмана динарског кредитирања становништва. Обезбеђење преференцијалног третмана динарског кредитирања становништва.
Од маја 2011.	Ограничење односа нето отворене девизне позиције у односу на капитал од 2011. износи 20% (повећан са 10%, ради стимулисања кредитне активности).	Ограничење износа валутно индексираних и девизних пласмана у односу на девизне изворе.
Јун 2011.	У ликвидна потраживања првог реда укључени су и 90% фер вредности ХоВ РС у динарима, чија је минимална рочност три месеца. За девизне ХоВ није предвиђена ова могућност.	Развој тржишта капитала, стимулисање банака да у већој мери користе динарске изворе финансирања.
Децембар 2011.	Прописано је да се, код оглашавања кредитних и депозитних услуга и послова лизинга када огласна порука садржи нумерички податак, недвосмислено наведе на репрезентативном примеру валута у којој се услуга одобрава. Прописано је да су банка и давалац лизинга дужни да финансијску услугу кориснику понуде у динарима, осим ако корисник не захтева другачије.	Промовисање заштите од валутног ризика за кориснике финансијских услуга.
Април 2012.	Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале <i>Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије</i> .	Дефинисање циљева, мера и активности које ће Народна банка Србије и Република Србија предузимати ради јачања поверења у националну валуту и њену употребу у финансијском систему.
Мај 2012.	<i>Societe Generale Banka Srbija a.d. Beograd</i> емитовала је прву динарску банкарску обвезницу на домаћем тржишту, без валутне клаузуле, с трогодишњим роком доспећа.	Развој тржишта капитала.
Септембар 2012.	Усвајањем <i>Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана</i> , порез на камату на девизну штедњу повећан је са 10% на 15%.	С обзиром на то да је приход од камате на динарску штедњу изузет од пореза на доходак грађана, ова мера представља подстицај грађанима да мање штеде у иностранству, а више у динарима.
Април 2013.	Народна банка Србије је динарске ХоВ без валутне клаузуле које су емитовале МФО с највишим кредитним рејтингом уврстила у портфељ ХоВ којима се врше операције на отвореном тржишту Народне банке Србије, као и у листу прихватљивог колатерала при одобравању кредита Народне банке Србије за дневну ликвидност и краткорочних кредита на бази залог ХоВ.	Развој тржишта капитала, кроз подстицај банкама да у својим портфељима држе динарске ХоВ које су емитовале МФО за финансирање кредита.
Новембар 2013.	Народна банка Србије усвојила Одлуку о условима и начину обављања кредитних послова са иностранством у динарима, којом се генеришу подстицајнији услови под којима међународна финансијска институција и развојна банка или финансијска институција чији је оснивач страна држава (МФО) могу одобравати динарске кредите домаћим банкама, правним лицима и предузетницима, као и услови под којима домаћа банка може одобрити динарски кредит нерезиденту и начини на који их одобрава.	Повећање кредитне активности домаћих банака у динарима.
Мај 2014.	Влада Републике Србије усвојила је програм за субвенционисање динарских кредита привреди.	Повећање динаризације кредита – привременог карактера.
Октобар 2014.	Држава је први пут емитовала динарску обвезницу десетогодишњег рока доспећа.	Развој финансијског тржишта и формирање криве приноса за дуже рочности, што омогућава банкама да одреде цену дугорочних динарских кредита.
Новембар 2015.	Дугорочне државне ХоВ укључене су на прајм листинг Београдске берзе.	Повећање ликвидности и развој секундарног тржишта државних ХоВ.
Јануар 2016.	Стопа обавезне резерве на део девизне основице коју чине динарске обавезе индексираних девизном клаузулом повећана је на 100% с дотадашњих 50% (колико је износила од јуна 2012. године).	Дестимулисање коришћења динарских депозита индексираних валутном клаузулом.
Фебруар 2016.	Држава је први пут емитовала бенчмарк обвезницу у динарима у већем износу, с циљем да се путем реотварања емисије, ова обвезница продаје више пута у току године.	Повећање ликвидности и развој секундарног тржишта државних динарских ХоВ.
Октобар 2016.	У понуди домаћих банака појавили су се стамбени кредити у динарима који нису валутно индексирани, по релативно повољним условима (стопама испод 5%), с дугим периодом отплате (до 30 година).	Раст дугорочног кредитирања становништва у динарима.
Децембар 2016.	На домаћем финансијском тржишту емитована је прва обвезница у динарима чији је емитент међународна финансијска институција – <i>EBRD</i> . Емитоване су обвезнице номиналне вредности 2,5 млрд динара.	Развој финансијског тржишта.

Табела В. Преглед мера и активности које иду у прилог повећању динаризације (2/2)

Период доношења мере/спровођења активности	Опис мере/активности	Очекивани ефекти
Јун 2017.	На Београдској берзи, остварено је прво трговање обвезница у динарима које је емитовала <i>EBRD</i> (у износу од 60 млн динара).	Развој секундарног финансијског тржишта.
	Део средстава које је <i>EBRD</i> прибавила емисијом динарских обвезница на домаћем тржишту пласиран је привреди посредством домаћих банака. Кредити су намењени махом за финансирање пољопривреде и рефинансирање.	Повећање динаризације кредита привреди.
	Народна банка Србије утврдила је стопу заштитног слоја капитала за структурни системски ризик у висини од 3% укупних девизних и девизно индексираних пласмана банака одобрених привреди и становништву у Републици Србији, за банке код којих је учешће девизно индексираних пласмана привреди и становништву у укупним пласманима привреди и становништву веће од 10%.	Ограничавање ризика евроизације, који је један од кључних структурних, нециклических системских ризика по стабилност финансијског система у Србији.
Децембар 2017.	Држава је емитовала нову врсту обвезница на домаћем финансијском тржишту – штедне обвезнице.	Развој финансијског тржишта промоцијом алтернативног вида штедне и омогућавањем лакшег приступа тржишту државних ХоВ за грађане.
Од априла 2018. (последња промена), као и пре тога	Диференцијација стопа ремунерације ОР: за динарску ОР износи 1,25%, док се на девизну не плаћа камата.	Стимулисање банака да у већој мери користе динарске изворе финансирања.
Јун 2018.	Донет је Закон о финансијском обезбеђењу.	Обезбеђивање и унапређивање правне сигурности и ефикасности у извршавању обавеза на финансијском тржишту (регулисање питања уговарања и коришћења финансијског колатерала као и процедура за намирење потраживања), као предуслова за даљи развој финансијског тржишта.
Децембар 2018.	Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су нови Меморандум о стратегији динаризације.	Следицавање резултата до сада предузетих мера и активности и, полазећи од њих, сагласно дефинисање додатних мера и активности које ће обезбедити даљи раст степена динаризације и смањење девизног ризика у систему.
	Изнамена и допунама Закона о јавном дугу је формиран институт примарних дилера и предвиђена могућност коришћења финансијских деривата у циљу управљања јавним дугом.	Повећање ликвидности и развој домаћег финансијског тржишта.
Децембар 2019.	Изнамена и допунама Одлуке о адекватности капитала банке предвиђени су мањи капитални захтеви за банке за покриће ризика по основу динарских пласмана микропредузећима, малим и средњим предузећима, предузетницима и пољопривредницима. Такође, прописано је умањење капитала за банке код којих учешће нових девизно индексираних кредита и кредита у инострану валуту одобрених за одређене намене привредним субјектима, предузетницима и пољопривредницима, премаши дефинисан ниво.	Стимулисање банака да у већој мери одобравају кредите у динарима.
	Изнамена и допунама Закона о јавном дугу омогућено је да страна правна лица (нпр. <i>Euroclear</i>) врше послове клиринга и салдирања трансакција у вези са купопродајом државних обвезница на домаћем тржишту капитала.	Олакшавање приступа домаћем тржишту државних ХоВ за иностране инвеститоре, повећање ефикасности и повећање базе финансијских инвеститора на том тржишту.
Фебруар 2020.	Изнамена и допунама Закона о тржишту капитала усклађене су одредбе тог закона са одредбама Закона о јавном дугу, у смислу могућности да страна правна лица (нпр. <i>Euroclear</i>) врше послове клиринга и салдирања трансакција у вези са купопродајом финансијских инструмената на домаћем тржишту капитала.	Олакшавање приступа домаћем тржишту капитала за иностране инвеститоре, повећање ефикасности домаћег финансијског тржишта и повећање базе финансијских инвеститора.
	Дана 18. фебруара 2020. године Република Србија је по први пут емитовала државну обвезницу са роком доспећа дванаест година, са купонском стопом од 4,50%. Тиме је продужена крива приноса дужих рочности, чиме се омогућава да банке формирају цену дугорочних динарских кредита.	Развој финансијског тржишта.
Мај 2020.	Народна банка Србије је обвезнице које су емитовале домаћа привредна друштва с одговарајућим бонитетом (који одређује Агенција за привредне регистре) уврстила у портфељ ХоВ којима се врше операције на отвореном тржишту Народне банке Србије, као и у листу прихватљивог колатерала при одобравању кредита Народне банке Србије за дневну ликвидност и краткорочних кредита на бази залог ХоВ.	Развој тржишта капитала, кроз подстицај банкама да у својим портфељима држе динарске корпоративне обвезнице.
Јул 2020.	Изменом одлуке о каматним стопама које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике, предвиђено је да банкама које клијентима одобравају динарске кредите из гарантне шеме по каматним стопама које су за најмање 50 б.п. ниже од максималне (једномесечни BELBOR + 2,5 п.п.), Народна банка Србије плаћа вишу стопу ремунерације обавезне резерве у динарима (која тренутно износи 10 б.п.) за 50 б.п., и то на износ који је једнак износу тих кредита одобрених по повољнијим условима, а који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве.	Стимулисање динарског кредитирања.
Јун 2021.	Динарске обвезнице Републике Србије су укључене у реномиране индексе J.P. Morgan investment bank.	Повећање ликвидности и развој секундарног тржишта државних динарских ХоВ.
Октобар 2021.	Clearstream је укључио домаће тржиште капитала у своју глобалну мрежу.	Омогућено директно салдирање динарских ХоВ за иностране инвеститоре, што би требало да позитивно утиче на ликвидност домаћег тржишта ХоВ и његов развој у наредном периоду.

Методолошке напомене

- Показатељи динаризације, за сваку категорију, представљају учешће износа динарске компоненте у укупном износу те категорије. Приликом обрачуна показатеља динаризације пласмана и депозита по постојећим пословима, као и динаризације јавног дуга, динарска и девизна компонента односе се на стање у последњем месецу посматраног периода, док се код новоодобрених кредита и депозита односе на кумулатив њихових месечних износа у том периоду.
- Под пласманима се подразумевају динарски и девизни кредити (који обухватају и кредите код којих је уговорена примена девизне клаузуле), дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
- Сектор привреде (предузећа) укључује јавна предузећа и привредна друштва. Јавна предузећа су предузећа која обављају активности у општем (јавном) интересу и која је основала држава. У оквиру привредних друштава обухваћени су и комитенти банака у области здравства и образовања који се не финансирају из буџета (приватне клинике, болнице, школе и остале институције које накнаде за своје услуге наплаћују на основу трошкова производње).
- Сектор становништва укључује домаћа физичка лица, страна физичка лица – резиденте, приватна домаћинства са запосленим лицима, регистроване пољопривредне произвођаче и предузетнике, као и непрофитне институције које пружају услуге становништву (НИПУС).
- Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса, узет је у обзир курс динара према евр, америчком долару, швајцарском франку, британској фунти и јапанском јену.
- У категорију новоодобрених кредита нису укључени кредити за реструктурирање дуга по каматним стопама знатно нижим од тржишних, као ни револвинг кредити, минуси по текућим рачунима и кредити одобрени по кредитним картицама.
- У категорију новоположених депозита укључени су орочени депозити и депозити са отказним роком, а нису укључени преконоћни депозити.
- Депозити укључују динарске депозите и девизне депозите (укључујући и валутно индексиране депозите).
- Штедња становништва укључује штедњу резидената и штедњу нерезидената.
- Према методологији статистике каматних стопа, каматне стопе на револвинг кредите, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама нису укључене у обрачун просечне каматне стопе на кредите становништву.
- Јавни дуг Републике Србије односи се на дуг централног нивоа власти.
- Промет на секундарном тржишту државних динарских ХоВ посматра се према датуму салдирања ХоВ.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.	Показатељи динаризације	1
I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	2
I.1.2.	Секторска структура пласмана	2
I.1.3.	Учешће динарских кредита у новоодобренем кредитима привреди и становништву	4
I.1.4.	Новоодобрени кредити привреди и становништву у Т2 2026, по наменама	4
I.1.5.	Динаризација новоодобренних кредита привреди и становништву, по наменама	5
I.1.6.	Каматне стопе на новоодобрене кредите привреди	6
I.1.7.	Каматне стопе на новоодобрене кредите становништву	6
I.2.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	8
I.2.2.	Секторска структура депозита	8
I.2.3.	Динарска штедња	9
I.2.4.	Рочна структура динарске штедње	9
I.2.5.	Рочна структура девизне штедње	10
I.2.6.	Динаризација новоположених депозита привреде и становништва, према рочној структури	10
I.2.7.	Рочна структура новоположених депозита привреде и становништва у Т2 2026.	10
I.2.8.	Каматне стопе на новоположене орочене депозите становништва	11
I.2.9.	Исплативост штедње орочене на годину дана	12
I.3.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	13
I.3.2.	Валутна структура јавног дуга РС	13
I.3.3.	Рочна и валутна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту	13
I.3.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	14
I.3.5.	Секундарни промет динарских државних ХоВ, према преосталој рочности	14
II.2.1.	Валутна структура форвард куповине девиза резидената од банака у Т2 2026.	16
II.2.1.	Валутна структура форвард продаје девиза резидената од банака у Т2 2026.	16

Табеле

I.2.1.	Исплативост штедње орочене на годину дана	12
II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	15
II.1.2.	Билатералне своп трансакције Народне банке Србије у 2026. години, месечни подаци	15
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	16
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2026. години, месечни подаци	16
Табела А	Показатељи динаризације пласмана, кредита и депозита	17
Табела Б	Валутна структура штедње становништва и јавног дуга	18
Табела В	Преглед мера и активности које иду у прилог повећању динаризације	19